

Ilisimatusarfiks hørings svar

*Forslag til Inatsisartutlov om videregående uddannelser
og forslag til Inatsisartutlov om Ilisimatusarfik*

Forslag til Inatsisartutlov om videregående uddannelser

Generelle bemærkninger

Ilisimatusarfik ønsker gerne svar på, hvorvidt der i det nuværende lovudspil er hjemmel til at udbyde diverse uddannelser som falder udenfor kategorierne i § 5 og §§ 10-16?

Eksempelvis Ilisimatusarfiks "Decentrale socialrådgiveruddannelse" på 90 ECTS, som ikke umiddelbart falder indenfor kategorierne bachelor, diplom eller masteruddannelse, da den ikke forudsætter en GUX eller en videregående uddannelse. Dette gælder ligeledes andre kurser og efteruddannelsestilbud, som eksempelvis Specialuddannelse for sygeplejersker i intensiv sygepleje (90ECTS) eller den lange række af kurser som tilbydes af Institut for Læring i samarbejde med Departementet.

Ilisimatusarfik vil ligeledes gerne bemærke, at vi på nuværende tidspunkt ikke har regler om hvorvidt man kan tage to uddannelser på Ilisimatusarfik sideløbende. Efter en ansøgning fra en studerende, fik Ilisimatusarfiks Studiechef dette svar fra IKIIN:

"Selvom det på nogle punkter nok ikke er hensigtsmæssigt, at en studerende er indskrevet på to uddannelser, ser departementet ikke, at der er mulighed for at nægte det, idet der ikke er hjemmel til at nægte det. Departementet mener derfor, at I bør godkende det.

Departementet vil dog overveje, hvorvidt det er noget, der bør reguleres ved en revision af relevante bekendtgørelser i den nærmeste fremtid.”

Ilisimatusarfik ønsker således, at man fra departementets side overvejer en afklaring af, hvor mange videregående uddannelser en studerende kan være indskrevet på samtidig.

§3

Det vækker fra Ilisimatusarfiks side bekymring, at der skrives at brancheskoler kan udbyde videregående uddannelse, uden at det er defineret på hvilket niveau. Det fremgår dog af bemærkningerne at man tænker sig at andre institutioner end Ilisimatusarfik skal udbyde bacheloruddannelse, og senere fremgår det endvidere af bemærkningerne, at det er op til kandidat niveau. Udbydelsen af bacheloruddannelser stiller dog i høj grad krav til forskningsmiljøet.

Det stilles spørgsmål til, hvad man i lovgivningsmæssig forstand forstår ved forskningsbaseret, idet der i bemærkning 8.1 skrives at: *”Bacheloruddannelser... kan placeres på andre uddannelsesinstitutioner, hvis blot uddannelsen opfylder kravene til forskningsbaseret”*.

I bemærkningerne til 8.5 skrives der at, *”... når størstedelen af de ansatte har forskningsbaggrund, vil uddannelsen blive forskningsbaseret...”*

Dette er ikke i overensstemmelse med de tidligere udsendte bemærkninger hvor der på side 19 står:

”En bacheloruddannelse skal som det første være forskningsbaseret. Hvad der forstås ved forskningsbaseret uddannelse har hyppigt været diskuteret, men en entydig definition findes ikke. I en rapport lavet af Danmarks Akkrediteringsinstitution er begrebet forsøgt beskrevet via nogle elementer, der skal være til stede, førend der kan blive tale om forskningsbaseret uddannelse. Uddannelserne kan være mere eller mindre forskningsbaserede, men ifølge rapporten skal følgende 5 elementer være til stede i uddannelserne i mindre eller større omfang:

1. *Sammenhæng mellem forskningsområder og fagelementer.*

2. *Uddannelserne skal være tilrettelagt af aktive forskere.*
3. *De studerende skal i udstrakt grad undervises af aktive forskere.*
4. *Uddannelsen skal have tilknytning til et aktivt forskningsmiljø*
5. *Forskningsmiljøet bag uddannelsen skal være af høj kvalitet. ”*

Det ”aktive” element er således fremherskende, hvilket betyder at der pågår forskningsaktivitet. Der er stor forskel på, på den ene side et krav om, at de ovenfor nævnte 5 elementer skal være til stede, og på den anden side ”blot” et krav om, at størstedelen af de ansatte har forskningsbaggrund. Kravet for udbydelsen af forskningsbaserede uddannelser må være et fokus på et *aktivt* forskningsmiljø.

I arbejdet med kvalitetssikring af uddannelserne, kan brugen af ansættelsesdefinitionen på forskningsbaseret også tænkes at blive problematisk, når forskningsmiljøet omkring en videregående uddannelse ved institutionen skal evalueres.

Det er ligeledes ikke defineret om der reelt tænkes i forskningstilkn~~ytning~~ frem for forskningsbaseret i forhold til diplomuddannelser eller kortere videregående uddannelser.

Ilisimatusarfik er således bekymrede for, at der kan ske en devaluering af forskningsbaserede uddannelser generelt og bacheloruddannelsen og bachelortitlen konkret.

§7

I bemærkningerne til denne paragraf, åbnes der op for muligheden for, at talentfulde studerende kan få ekstra uddannelsesaktivitet påført deres eksamensbeviser.

Dette er ikke nødvendigvis problematisk for studerende på bacheloruddannelsen, idet § 11 fastsætter det som en uddannelse ”på mindst 180 ECTS point”. Det kan imidlertid blive problematisk for talentfulde studerende på en kandidatuddannelse, hvor § 12 fastsætter det som en uddannelse ”på 120 ECTS point”. Der gives således

ikke mulighed for her, at talentfulde studerende kan få ekstra ECTS-givende studieaktivitet påført deres eksamensbevis.

§11

Det fremgår af bemærkningerne, at det er et krav til bacheloruddannelserne at de skal give erhvervskompetencer efter endt uddannelse og samtidig kvalificerede til optagelse på kandidatuddannelse. Her er tale om to forskellige sæt af kompetencer, der for nogle uddannelser kan være vanskelige at opnå på bacheloruddannelser af 3 års varighed.

Ilisimatusarfik har bacheloruddannelser der er fokuseret mere på akademiske kompetencer, hvor den primære funktion er at udgøre førstedelen af en kandidatuddannelse, snarere end opbyggelsen af erhvervsparathed.

Hvis man fra Naalakkersuisuts side ønsker at Ilisimatusarfik skal uddanne bachelorer der både er erhvervsparate og har akademiske kompetencer på det rette niveau, må det – som ved de professionsrettede bacheloruddannelser komme igennem en tilknytning til erhvervslivet.

Eventuelt skal de studerende, efter at have opnået bachelorgraden, gennem et 6 måneders forløb hvor erhvervskompetencen skal udvikles – hvis ikke de ønsker at fortsætte på en kandidatuddannelse. Hermed kan erhvervsparathed sikres.

Nødvendigheden af denne form for løsning, kan eksempelvis ses ved vores teologiuddannelse, hvor de dimitterende bachelorer først skal færdiggøre et pastoralseminar hvis de ønsker at arbejde som præster.

Fra Ilisimatusarfiks side, ses det ikke som muligt, at der for alle bacheloruddannelser kan sikres både erhvervsparathed og rette akademiske kompetencer, uden der tilføjes den nødvendige ekstra tid og midler til det. Vi foreslår derfor at §11 stk. 3 ændres, så der gives mulighed for, at erhvervskompetencer kan opnås efter endt bacheloruddannelse, hvis den studerende ikke ønsker at fortsætte på kandidatuddannelsen.

Nødvendigheden af efterfølgende opnåelse af erhvervsparathed øges ligeledes, idet det nye §36 krav om udlandsophold (ifølge besvarelsen af sidste høringskrivelse) ikke er ment som en kobling mellem teori og praksis.

Det vil sige, at Ilisimatusarfik potentielt "mister" de studerende et semester, hvor de kunne forberedes enten på erhvervsparathed eller akademiske kompetencer.

§36

Ilisimatusarfik fast holder indsigelsen fra første høring, at det er mere relevant for nogle uddannelser med et udlandsophold på kandidatdelen, snarere end bachelordelen.

Det er problematisk at tvinge et udlandsophold ind i de nogle bacheloruddannelser, idet der er fagbegreber og en grundfaglighed man lærer og opbygger på alle bachelordelens semestre igennem særlige kernefag. Den studerende lærer gennem bacheloruddannelsen fagbegreber der opbygger kompetencer nødvendige for at gå videre på kandidatuddannelsen. Ilisimatusarfik er bekymrede for, om den studerende får opbygget den nødvendige grundfaglighed som den videregående kandidatuddannelse kræver.

Dette er især problematisk grundet nogle uddannelsers svikmølle-princip; fag som sammenlæses mellem årgange, og derfor ikke udbydes hvert år. Her kan det være problematisk at sikre de studerendes kernefaglige kompetencer, hvis udlandsopholdet tages i stedet for et sådant svikmøllefag.

Der kan således være studiemæssige årsager der gør, at det ikke kan anbefales at den studerende tager et udlandsophold under visse semestre, grundet udbydelsen af fag. Der kan dog også tænkes mere individuelle studiemæssige årsager, der kan stille spørgsmålstejn ved kravet om et udlandsophold. Hvis en studerende eksempelvis er bagud i sine studie, eksempelvis grundet manglende gennemførte eksamener, kan det tænkes problematisk at der kræves et udlandsophold.

Udlandsophold kunne derfor, eventuelt i stedet tilbydes gennem en individuel vurdering af de studerende, af enten underviser eller studievejleder, for at afgøre hvornår denne er parat til at rejse.

For at underviser og studievejleder dog kan lave denne bedømmelse – og give mulighed for at dispensere fra kravet, forslås det, at der til institutionernes dispensationsmuligheder under § 36, stk. 4 tilføjes ”studiemæssige årsager”.

Forslag til Inatsisartutlov om Ilisimatusarfik

Generelle bemærkninger

I indledningen til bemærkningerne (s. 6) argumenteres der for, at forskellen på Ilisimatusarfiks uddannelser er mindsket pga. sammenlægning og fordi uddannelserne ligger under samme rektor.

Fra Ilisimatusarfiks side er vi enige i, at der ikke bør sondres mellem professionsrettede bachelorer og klassiske bachelorer. Vi er dog uenige i denne argumentation. Ilisimatusarfik er et samlet universitet der huser mange forskellige uddannelser. Det der ensarter uddannelserne, er at de er forskningsbaserede.

§8, stk. 2

For at sikre at der bibeholdes forskningskompetencer i bestyrelsen – især når der med den nye lov lægges størst vægt på de udefrakommende medlemmers kompetencer indenfor økonomi og ledelse – vil vi fra Ilisimatusarfiks side gerne tilføje en ændring til § 8, stk. 2, således at der sikres repræsentation af både forskere og undervisere.

§8, stk. 7

Ilisimatusarfik finder det uhensigtsmæssigt med et krav om, at bestyrelsesformanden skal være bosiddende i Grønland.

For det første begrænser det i høj grad rekrutteringsgrundlaget.

Formanden skal udpeges blandt de eksterne medlemmer, hvilket betyder at der skal findes en person som har stort kendskab til uddannelse, den internationale forskningsverden, er bosiddende i Grønland, men som ikke er tilknyttet

Ilisimatusarfik. Dette vil være meget begrænsende for hvem der vil kunne udpeges til denne stilling.

For det andet virker kravet uhensigtsmæssig, når der samtidigt sigtes på at Ilisimatusarfik og Ilisimatusarfiks bestyrelse skal have stort kendskab til international forskning og gerne være en del af den internationale forskningsverden. Ønsker man en internationalt anerkendt forsker som bestyrelsesformand, må man også acceptere at denne kan have en international adresse.

Ilisimatusarfik er dog enige med, at formanden selvfølgelig skal have føling med det grønlandske samfund og derudover også være synlig ift. bestyrelsens beslutninger og Ilisimatusarfiks arbejde. Derfor vil vi foreslå, at der i stedet for et krav om adresse i Grønland, indsættes et krav om regelmæssig, fysisk tilstedeværelse – eksempelvis under de bestyrelsesmøder der foregår i Grønland.

§13

Omkring Ph.d.-kravet for rektor, prorektor, institut- og afdelingsledere, havde Ilisimatusarfik foreslået at en lektorbedømmelse kunne bruges i stedet. Her mente Naalakkersuisut ikke: *"... at en lektor-bedømmelse kan erstatte en ph.d.-uddannelse på dette ledelsesniveau. Lektorbedømmelsen retter sig i høj grad mod, at den pågældende kan undervise på et højt niveau. Rektor og prorektor skal i højere grad lede, hvorfor ledelseserfaring findes vigtigere."*

Ilisimatusarfik er i høj grad enige i, at ledelseskompetencer er vigtige for stillingerne som rektor, prorektor, institut- og afdelingsleder. Dette bliver dog ikke sikret gennem et ph.d.-krav. En ph.d.-uddannelse giver ikke i sig selv ledelseskompetencer (eventuelt indenfor projektledelsen, men ikke indenfor personaleledelse).

Ph.d.-kravet er et godt initiativ, idet det sikrer at lederen har kendskab til forskningsverdenen. Det bør dog ikke bruges som begrundelse for, at ekskludere en lektorbedømmelse, idet denne ligeledes viser kendskab til forskningsverdenen.

Ingen af de to grader viser dog nødvendigvis noget om ledelseskompetencer, hvorfor dette også kan tilføjes som en forudsætning for ansættelse i en ledelsesstilling.

§15

Vi vil fra Ilisimatusarfiks side igen påpege, at vi finder den nye foreslåede sammensætning af Akademisk Råd for uhensigtsmæssig.

Et Akademisk Råd uden rektor som formand vil kunne komme til at fungere som en form for "intern bestyrelse" eller en slags ledelse i ledelsen.

Sidder rektor ikke som formand, kan det unødigt hæmme ledelseskompetencerne og komplicere sagsgangen.

Formanden for Akademisk Råd risikerer at få en høj grad af utilsigtet magt, især med henblik på, at loven sigter på, at rektor oftest blot skal orienteres om rådets beslutninger uden forventninger om input.

Dette er en potentielt konfliktskabende måde at opbygge Akademisk Råd på, som Ilisimatusarfik finder meget uhensigtsmæssig. Sidder rektor, som nu, som rådets formand, giver det i højere grad muligheden for at komme potentielle konflikter i forkøbet og lave kompromiser på stedet, fremfor vanskelige efterfølgende forhandlinger.

Inspirationen til den nye sammensætning af Akademisk Råd er eventuelt kommet fra den danske universitetsverden. Her arbejder man dog oftest med mange forskellige fakulteter, hvor rektor ikke kan deltage ved alle.

Ilisimatusarfik har blot et fakultet, hvorfor det også bedre giver mening at have ét Akademisk Råd, med rektor som formand.

Til sammenligning kan ses på vores institutråd, hvor det ligeledes er institutlederne der er formænd.

§17, stk. 1, 2

Her kan med fordel tilføjes, som det står under lovgivningen for institutrådene (§25, stk. 1, 3), at mindst to af medarbejderrepræsentanterne skal være forskere. Mange af Akademisk Råds opgaver kræver forskningskompetencer, så denne ændring foreslås, for at sikre at der altid er nok tilforordnede forskere (både ledere og

medarbejdere) til at træffe velinformerede beslutninger om forskningsmæssige punkter.

§18

I bemærkninger står nævnt at det nuværende Akademisk Råd bliver siddende til 1. november 2018, og den efterfølgende funktionsperiode vil være fra 1. november 2019. Det vil være problematisk hvis Ilisimatusarfik skal have et helt år uden et nedsat Akademisk Råd.

§21, stk. 3

Det foreslås, at formuleringen ændres fra "... den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver" til "... den tid, hvor de ikke er pålagt andre opgaver". Med denne formulering forstås forskning som en opgave pålagt medarbejderen af universitetet og ledelsen, hvilket det er.

§27

Fra Ilisimatusarfik vil vi igen påpege vores bekymring over brugen af begrebet "taxametertilskud" – uanset om det blot står, som at det "kan" benyttes.

Begrebet giver først og fremmest uhensigtsmæssige associationer til det danske system. For det andet er små uddannelser meget sårbare i et sådant system. Binder man bevillingen til antal studerende ved de små uddannelser, vil det være meget problematisk hvis der falder en eller to fra.

Det kan gøre, at man vælger kun at udbyde de succesrige uddannelser og ikke vælger at satse på, at løfte nye områder.

§29

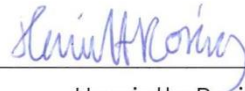
Ilisimatusarfik vil gerne pointere, at det ofte kan være problematisk og tidskrævende at følge Grønlands Selvstyres bestemmelser i forhold til ansættelser, især når det gælder ansættelsen af udenlandske forskere og undervisere.

Et forslag fra Ilisimatusarfik, er at Selvstyret bliver certificeret i en "fast-track" ordning, så det bliver nemmere at hente udenlandske medarbejdere med særlige kvalifikationer til Grønland.

Gitte Adler Reimer

Rektor

Henriette Rosing

Universitetsdirektør